

NATURA 2000

STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

DLA OBSZARÓW SPECJALNEJ OCHRONY (OSO)
DLA OBSZARÓW SPEŁNIAJĄCYCH KRYTERIA OBSZARÓW O ZNACZENIU
WSPÓLNOTOWYM (OZW)

I
DLA SPECJALNYCH OBSZARÓW OCHRONY (SOO)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. TYP **1.2. KOD OBSZARU** **1.3. DATA OPRACOWANIA** **1.4. DATA AKTUALIZACJI**
I PLH200010 2002-11 2008-02

1.5. POWIĄZANIA Z INNYMI OBSZARAMI NATURA 2000

PLB200001
PLB200007
PLC200004

1.6. INSTYTUCJA LUB OSOBA ZBIERAJĄCA INFORMACJE:

Zakład Ornitologii PAN, Gdańsk; M. Stepaniuk, PTOPI; Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków; WZR woj. podlaskiego;
Departament Ochrony Przyrody MŚ (p. 4.3, 6.1); UNEP-GRID W-wa.

1.7. NAZWA OBSZARU:

Ostoja w Dolinie Górnej Narwi

1.8. WSKAZANIE I ZAKLASYFIKOWANIE OBSZARU:

DATA ZAPROPONOWANIA JAKO OZW

2004-04

DATA ZATWIERDZENIA JAKO OZW

2007-11

DATA ZAKLASYFIKOWANIA JAKO OSO

DATA ZATWIERDZENIA JAKO SOO

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. POŁOŻENIE CENTRALNEGO PUNKTU OBSZARU

DŁUGOŚĆ GEOGRAFICZNA

E 23 21 16

SZEROKOŚĆ GEOGRAFICZNA

N 52 53 41

2.2. POWIERZCHNIA (ha):

20 306,8

2.3. DŁUGOŚĆ OBSZARU (km):

2.4. WYSOKOŚĆ (m n.p.m.):

MINIMALNA

118

MAKSYMALNA

158

ŚREDNIA

138

2.5. REGION ADMINISTRACYJNY (NUTS)

Kod	Nazwa regionu	%
PL343	Białostocki	34
PL344	Łomżyński	66

2.6. REGION BIOGEOGRAFICZNY

Nazwa regionu biogeograficznego

Kontynentalny

3. INFORMACJA PRZYRODNICZA

3.1. Typy SIEDLISK znajdujące się na terenie obszaru Natura 2000 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

3.1.a. Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod	Nazwa siedliska	% pokrycia	Stopień Reprezen.	Względna powierzch	Stan zachow.	Ocena ogólna
2330	Wydmny śródłądowe z murawami napiaskowymi	0,31	B	C	B	C
3150	Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympeion, Potamion	0,05	B	C	B	C
6120	Cieptolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (Koelerion glaucae)	0,06	B	C	A	B
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	0,03	C	B	B	C
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	0,12	B	C	B	C
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	0,04	B	C	B	C
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)	0,40	D			
91D0	Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino	0,30	B	C	C	C
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion	1,17	B	C	B	B
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)	0,24	C	C	C	C

3.2. GATUNKI, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

3.2.a. PTAKI wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
A021	<i>Botaurus stellaris</i>		63m			D			
A022	<i>Ixobrychus minutus</i>		1p			D			
A030	<i>Ciconia nigra</i>		1p			D			
A031	<i>Ciconia ciconia</i>		29p			D			
A060	<i>Aythya nyroca</i>		1p?			D			
A081	<i>Circus aeruginosus</i>		40-44p			D			
A082	<i>Circus cyaneus</i>		1-2p			D			
A084	<i>Circus pygargus</i>		42-44p			D			
A089	<i>Aquila pomarina</i>		3p			D			
A119	<i>Porzana porzana</i>		30-40p			D			
A120	<i>Porzana parva</i>		35p			D			
A122	<i>Crex crex</i>		310-370m			D			
A127	<i>Grus grus</i>		5p			D			
A154	<i>Gallinago media</i>		80-110m			D			
A193	<i>Sterna hirundo</i>		12-13p			D			
A197	<i>Chlidonias niger</i>		60p			D			
A222	<i>Asio flammeus</i>		2p			D			
A294	<i>Acrocephalus paludicola</i>		18-23m			D			
A409	<i>Tetrao tetrix tetrix</i>		22-26m			D			

3.2.b. Regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
A006	<i>Podiceps grisegena</i>		60p			D			
A055	<i>Anas querquedula</i>		350-410p			D			
A118	<i>Rallus aquaticus</i>		300-400p			D			
A156	<i>Limosa limosa</i>		330p			D			
A162	<i>Tringa totanus</i>		215p			D			

3.2.c. SSAKI wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1308	<i>Barbastella barbastellus</i>	P				D			
1318	<i>Myotis dasycneme</i>	P				D			
1324	<i>Myotis myotis</i>	P				D			
1337	<i>Castor fiber</i>	P				C	B	C	B
1352	<i>Canis lupus</i>	P				D			
1355	<i>Lutra lutra</i>	P				C	B	C	B

3.2.d. PŁAZY i GADY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1166	<i>Triturus cristatus</i>	P				C	B	C	C
1188	<i>Bombina bombina</i>	P				C	B	C	B
1220	<i>Emys orbicularis</i>	P				D			

3.2.e. RYBY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	P				C	B	C	B
1145	<i>Misgurnus fossilis</i>	P				C	B	C	B
2482	<i>Eudontomyzon spp.</i>	P				B	B	C	B

3.2.f. BEZKRĘGOWCE wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie

3.2.g. ROŚLINY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	Populacja	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie			

3.3. Inne ważne gatunki zwierząt i roślin

PTAKI

	Populacja	Motywacja

SSAKI

	Populacja	Motywacja

Sicista betulina	P	C

PŁAZY

	Populacja	Motywacja

Bufo calamita	P	C

Bufo viridis	P	C

Hyla arborea	P	C

Pelobates fuscus	P	C

GADY

	Populacja	Motywacja

Coronella austriaca	P	A

Lacerta agilis	P	C

Vipera berus	P	C

RYBY

	Populacja	Motywacja

Silurus glanis	P	C

BEZKRĘGOWCE

	Populacja	Motywacja

ROŚLINY

	Populacja	Motywacja

4. OPIS OBSZARU

4.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

Klasy siedlisk	% pokrycia
Inne tereny (miasta, wsie, drogi, śmietniska, kopalnie, tereny przemysłowe)	1 %
Lasy iglaste	15 %
Lasy liściaste	4 %
Lasy mieszane	2 %
Siedliska leśne (ogólnie)	1 %
Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	54 %
Siedliska rolnicze (ogólnie)	22 %
Wody śródlądowe (stojące i płynące)	1 %
Suma pokrycia siedlisk 100 %	

OPIS OBSZARU

Obszar obejmuje dolinę Narwi na odcinku od zapory wodnej w Bondarach do Suraża, z przylegającym do niej kompleksem stawowym, zasilanym w wodę z systemu rzeczki Lizy (dopływu Narwi), usytuowanym w pobliżu Suraża. Koryto Narwi ma tu naturalny charakter, z meandrami i starorzeczami, jej dolina ma 0,3-3,0 km szerokości. Większość powierzchni doliny zajmują zbiorowiska szuwarowe, których występowanie uzależnione jest od corocznych wylewów rzeki. Dominują tu turzycowiska i szuwały mannowe, a wokół starorzeczy - trzcinowiska. Wzdłuż rzeki występują zakrzewienia i zadrzewienia wierzbowe; lasy pokrywają niewielką część doliny. Około 60% obszaru jest użytkowane rolniczo (przeważają pastwiska i łąki kośne). Usytuowany koło Suraża kompleks "Stawów Pietkowskich" sąsiaduje od zachodu i południa z rozległymi lasami mieszanymi i liściastymi, od północy i wschodu z doliną Narwi. Stawy są silnie zarośnięte roślinnością szuwarową.

4. OPIS OBSZARU

4.2. WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE

Dolina Górnej Narwi jest jedną z najlepiej zachowanych w Polsce dolin rzecznych i stanowi, obok Bagien Biebrzańskich, jeden z największych obszarów mokradeł środkowoeuropejskich. Kształtowane przez regularne wylewy rzeki, są one uznawane za siedliska o największej różnorodności biologicznej w strefie klimatu umiarkowanego. Występuje tu 13 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 12 gatunków zwierząt z Załącznika II tej Dyrektywy.

4.3. ZAGROŻENIA

Obniżanie się poziomu wód gruntowych oraz zanik użytkowania pastwiskowo-łąkarskiego. W kompleksach stawowych zagrożeniem jest zarówno zaniechanie, jak i intensyfikacja użytkowania stawowego.

Obszar podlega działaniom z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Istniejące obiekty i urządzenia związane z ochroną przeciwpowodziową wymagają utrzymywania ich w sprawności technicznej.

Na obszarze będą prowadzone działania związane z swobodnym spływem wód i kry.

Wykonywanie tych prac obejmuje różne fragmenty doliny rzecznej i nie ma istotnego wpływu na całość obszaru Natura 2000.

4.4. STATUS OCHRONNY

Obszar w większości położony jest na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Narwi (41 862 ha). Niewielki fragment obszaru na terenie Leśnego Kompleksu Promocyjnego Lasu Puszczy Białowieskiej (50 778,8 ha).

4.5. STRUKTURA WŁASNOŚCI

Własność gruntów częściowo Skarbu Państwa, a częściowo prywatna.

4.6. DOKUMENTACJA - ŹRÓDŁA DANYCH

Banaszuk H. 1990. Narwiański PK - zarys problematyki przyrodniczej. Nauka i Praktyka, OBN, Białystok. 1:

Banaszuk H. 1993. Raport o stanie środowiska przyrodniczego Narwiańskiego PK. Biul. Inf. WOŚ, Białystok. 1:

Danielewska A., Kondratiuk P. 1996. Geologia, rzeźba i hydrografia - czynniki warunkujące zróżnicowanie siedliskowe w dolinie Górnej Narwi. Zesz. Probl. Post. Nauk Rol. 428: 15-23.

Dembek W., Danielewska A. 1996. Zróżnicowanie siedliskowe doliny Górnej Narwi od zbiornika Siemianówka do Suraza. Zesz. Probl. Post. Nauk Rol. 428: 25-38.

Dembek W., Okruszko H. 1996. Zagadnienia gospodarcze i zoologiczne dotyczące doliny Górnej Narwi. Zesz. Probl. Post. Nauk Rol. 428: 7-13.

Dembek W., Okruszko H. 1996. Zasady ekorozwoju doliny Górnej Narwi. Zesz. Probl. Post. Nauk Rol. 428: 195-201.

Faliński J.B. 1972. Potencjalna roślinność naturalna Wysoczyzny Bielskiej. Zakł. Fitosoc. Stos. UW, Warszawa-Białowieża. Msc. 24: 2-23.

Faliński J.B. 1986. Vegetation dynamics in temperate lowland primeval forests. Geobotany. 8.

Falkowski E. 1971. Historia i prognoza rozwoju układu wybranych odcinków rzek nizinnych Polski. Biul. Geolog. 12.

GDLP 2007 Inwentaryzacja przyrodnicza. baza danych INVENT

Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa.

Grygoruk A. 1996. Narwiański Park Narodowy - 22 park narodowy w Polsce. Białostoczczyzna. 4.

Kwiatkowski W., Stepaniuk M. 1998. Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza strefy krawędziowej Doliny Górnej Narwi na odcinku od granicy Państwa do miejscowości Suraz. Msc.

-
- Kwiatkowski W., Stepaniuk M. 1998. Struktura krajobrazowa wschodniego Podlasia. Proj. KBN 6PO4G01609. Msc.
- Liro A., Dyduch-Falniowska A. 1999. Natura 2000 - Europejska Sieć Ekologiczna. MOŚZNIL, Warszawa. ss. 93.
- Oświt J. 1973. Naturalne łąki mozgowo-mannowe na tle zbiorowisk roślinnych w dolinie Górnej Narwi. Zesz. Probl. Postęp. Nauk Rol. 134: 149-164.
- Oświt J. 1996. Roślinność, wartość rolnicza i produktywność łąk łąkowej części doliny Górnej Narwi. Zesz. Probl. Postęp. Nauk Rol. 428: 51-78.
- Oświt J., Dembek W., Wszola A. 1996. Walory przyrodnicze i krajobrazowe doliny Górnej Narwi od zbiornika Siemianówka do Suraża oraz podstawy ich ochrony. Zesz. Probl. Postęp. Nauk Rol. 428: 103-112.
- Prokopowicz J. 1996. Perspektywy rozwojowe gospodarstw rolnych użytkujących łąki w dolinie Górnej Narwi w warunkach ograniczeń wynikających z ochrony przyrody. Zesz. Probl. Postęp. Nauk Rol. 428: 141-154.
- Prończuk J. 1973. Zmiany hydrologiczne i cenotyczne w dolinie Narwi na przestrzeni 33 lat - jako podstawa rozważań melioracyjnych. Zesz. Probl. Postęp. Nauk Rol. 134: 131-148.

5. STATUS OCHRONNY OBSZARU ORAZ POWIĄZANIA Z OSTOJAMI CORINE BIOTOPES

5.1. DESYGNOWANE FORMY OCHRONY NA POZIOMIE KRAJOWYM I REGIONALNYM:

KOD % POKRYCIA

PL04 48,2 %
PL11 1,5 %

5.2. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z INNYMI TERENAMI:

desygnowanymi na poziomie krajowym lub regionalnym

KOD FORMY OCHRONY	NAZWA OBSZARU	TYP RELACJI	% POKRYCIA
PL04	<i>Doliny Narwi</i>	*	48,2
PL11	<i>Lasy Puszczy Białowieskiej</i>	*	1,5

desygnowanymi na poziomie międzynarodowym

NAZWA STATUSU OCHRONY	NAZWA OBSZARU	TYP RELACJI	% POKRYCIA
Ostoja Ptaków (ranga europejska)	<i>Dolina Górnej Narwi</i>		0,0

5.3. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z OSTOJAMI CORINE BIOTOPES:

KOD CORINE	TYP RELACJI	% POKRYCIA
G08100100	*	0,3
G08100301	+	0,0
G08100900	*	69,5

6. DZIAŁALNOŚĆ CZŁOWIEKA NA TERENIE OBSZARU I W JEGO OTOCZENIU **I INNE CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA TEN OBSZAR**

6.1. GŁÓWNE CZYNNIKI I RODZAJE DZIAŁALNOŚCI CZŁOWIEKA ORAZ PROCENT POWIERZCHNI OBSZARU IM PODLEGAJĄCY

Wpływy i działalność na terenie obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ
100	<i>Uprawa</i>	C		0
102	<i>Koszenie / ścinanie</i>	B		+
140	<i>Wypas</i>	B		+
141	<i>Zarzucenie pasterstwa</i>	C		-
160	<i>Gospodarka leśna - ogólnie</i>	C		0
220	<i>Wędkarstwo</i>	B		0
403	<i>Zabudowa rozproszona</i>	C		0
421	<i>Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych</i>	C		-
500	<i>Sieć transportowa</i>	C		0
600	<i>Infrastruktura sportowa i rekreacyjna</i>	C		0
620	<i>Sporty i różne formy czynnego wypoczynku, uprawiane w plenerze</i>	B		0
701	<i>Zanieczyszczenia wód</i>	C		-
810	<i>Odwadnianie</i>	B		-

Wpływy i działalność wokół obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ

6.2. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

SPRAWUJĄCY NADZÓR (INSTYTUCJA LUB OSOBA):

Dyrektor Narwiańskiego Parku Narodowego; 18-204 Kobylin Borzyny, Kurowo 10.

ZARZĄDZANIE OBSZAREM I PLANY:

7. MAPY OBSZARU

Mapy fizyczne obszaru

Numer mapy	Skala	Projekcja	Opis
N-34-118-B	1: 50000	PUWG 1992	Yes
N-34-119-A	1: 50000	PUWG 1992	Yes
N-34-119-B	1: 50000	PUWG 1992	Yes
N-34-120-A	1: 50000	PUWG 1992	Yes
N-34-120-B	1: 50000	PUWG 1992	Yes

Zdjęcia lotnicze obszaru

Numer	Obszar	Temat	Data

8. ZDJĘCIA OBSZARU

Numer	Obszar	Temat	Autor	Data

4. OPIS OBSZARU

4.7. HISTORIA